

2007 - Eric Bos: Vrouwelijke natuur: Visualia 732; 11/5/2007

Dagblad van het Noorden

Wandelen langs de schilderijen en tekeningen van Turi Braaksma-van Heerikhuizen (1912-1997) is een bijzondere ervaring. Het lijken aanvankelijk gewone, wat ouderwets aandoende landschappen, maar er is veel meer aan de hand. Het meeste werk dat in de Borg Verhildersum bij Leens te zien is, is in de jaren '60 en '70 geschilderd, maar je waant je in de jaren '30. Dat zit 'm in de sfeer, in de manier waarop ze haar mensfiguren heeft vorm gegeven, in de kleurstelling en vooral in de onderwerpen. Je proeft in haar schilderijen iets van De Ploeg, van Chagall en Gauguin. Edvard Munch lijkt mee te kijken. Paula Modersohn-Becker is er kind aan huis. Dezelfde neiging tot het aardse, in vorm en kleur, de krachtige compositie, de eenheid in onderwerp en vormgeving. En opvallend is ook steeds de levendige houding en de grote sterke handen van haar figuren.

Turi Braaksma-van Heerikhuizen is in het Noorden geen onbekende. Ze werd in Londen geboren, maar woonde later in Assen, was lid van De Ploeg en van het Drents Schildersgenootschap en werd gestimuleerd door onder andere Ploeglid Johan Dijkstra. Vooral Dijkstra moet de poëzie in haar werk herkend hebben, iets dat in zijn werk ook aanwezig is, maar vaak te weinig gewaardeerd wordt.

Het ging Turi Braaksma niet om het fraaie landschap, maar om iets dat kennelijk alleen in het lastig te verwerken ei-tempera kon worden uitgedrukt. Als je alles bij elkaar ziet hangen, vertellen haar schilderijen steeds hetzelfde verhaal, waarin het begrip Natuur een nadrukkelijk vrouwelijke betekenis heeft. Moeders en kinderen, dieren, bloemen en planten. Een voor mannen gesloten vrouwelijke wereld. Alleen de eenhoorn die soms opduikt lijkt als seksueel symbool op afstand toegelaten te worden.

Zoals op het hierbij afgebeelde schilderij, *Figuren in een landschap* uit 1974, waarbij een meisje in het wit, een bloemenkrans omhoog houdt. Misschien wel een maagdenkrans.

'Alles ademt stille verwondering en raadselachtigheid'

Het verhaal heeft iets te maken met de aarde en met vruchtbaarheid, maar ook met verlangen. Je ziet dat in de manier waarop bomen als slingerplanten zijn uitgebeeld, zoekend naar houvast, of zoals een landweg als een slang door het beeld kruipt. Alles ademt stille verwondering en raadselachtigheid. Het lijkt realistisch, maar het zijn eerder droombeelden, voorstellingen uit een onbekend sprookje. Zoals *Vrouw en eenhoorn* (1970). Een vrouw staat achter een hek, uit het bos nadert een eenhoorn. Ze ziet de eenhoorn niet, ze hoort hem naderen. Haar ogen zijn gesloten, ze droomt hem. Om haar heen slingeren plantenstengels met

bloesem. Kijk, lijken die te zeggen, dit is een vruchtbaar gebied. Maar het hek is gesloten en van een stevig soort. Het vormt de grens tussen hier en daar, tussen het nu en het ooit, tussen verlangen en realiteit. Misschien gaat het om een verlangen uit de jonge jaren van de schilder, uit een tijd waar de stijl en de entourage van haar schilderijen naar lijken te verwijzen. In haar werk opent ze zich voor ons, heel bescheiden en in bedekte termen. Als een akkoord, aangeslagen op een klavecimbel. Het zijn landschappen, maar ze schilderde zichzelf.

Expositie

Turi Braaksma-van Heerikhuizen, 'De werkelijkheid als droom- een schildersleven' Langoed Verhildersum, Leens. Open: di t/m zo 10.30-17 uur. T/m 28 mei. Publicatie met teksten van Francien Braaksma en Dorrit Asselbergs: E 5.

Figuren in een landschap (1974)

2007 - Beeldende kunst: Turi Braaksma in Verhildersum; 18/5/2007
Dagblad van het Noorden

In het koetshuis van borg Verhildersum in Leens is momenteel een ruim en gevarieerd overzicht te zien van Turi Braaksma-van Heerikhuizen (1912-1997). Zij was ondermeer lid van het Drents Schildersgenootschap en vanaf 1964 van Kunstkring De Ploeg. Voor Turi Braaksma was schilderen een manier om persoonlijke gebeurtenissen te verwerken. Daardoor heeft haar romantisch-expressionistische werk een eigen karakter. Onderwerpen koos ze vaak dicht bij huis. Figuren stonden in droomlandschappen, want fantasie speelde een belangrijke rol. Haar verfijnde kleurgebruik werd onder invloed van De Ploeg krachtiger. T/m 28 mei, di-zo 10.30-17:00 uur.

Vrouw en eenhoorn (1970)